

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2015թ. ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ԼՈՌՈՒ ՄԱՐԶՈՒՄ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

2015թ. քաղաքաշինության ոլորտում Լոռու մարզում իրականացվել են շուրջ **11438.5** մլն դրամի շինարարական աշխատանքներ, այդ թվում՝

1. ՀՀ պետական բյուջեի ֆինանսավորմամբ – 3637.2 մլն դրամի՝

- ՀՀ քաղաքաշինության նախարարություն – 1646.8 մլն դրամ
- ՀՀ տրանսպորտի եւ կապի նախարարություն – 400.0 մլն դրամ
- ՀՀ առողջապահության նախարարություն – 59.0 մլն դրամ
- ՀՀ մշակույթի նախարարություն – 61.1 մլն դրամ
- ՀՀ պաշտպանության նախարարություն – 174.8 մլն դրամ
- Լոռու մարզպետարան – 1195.8 մլն դրամ
- Դպրոցների միջոցներով - 99,6մլն դրամ

2. Այլ ֆինանսական միջոցներով- 7801.3 մլն դրամ

Նշված աշխատանքներն ըստ ոլորտների բաշխվել են հետևյալ կերպ՝

	ԸՍՏ ՈԼՈՐՏՆԵՐԻ	Ընդամենը մարզում	ՀՀ պետական բյուջե	Այլ ֆինանսավ.
1	Բնակարանաշինություն	308.3	308.3	0.0
2	Կրթական օբյեկտներ	2472.2	998.4	1473.8
3	Մշակութային եւ սպորտային օբյեկտներ	343.3	343.3	
4	Առողջապահական օբյեկտներ	1009.0	1009.0	
5	Ճանապարհաշինություն	5591.0	691.0	4900.0
6	Այլ օբյեկտներ	1714.6	287.1	1427.5
	Ընդամենը	11438.5	3637.2	7801.3

ՀՀ կառավարության 02.07.2015 թիվ 766-Ն որոշմամբ Լոռու մարզի հրատապ լուծում պահանջող հիմնախնդիրների իրականացման համար մարզպետարանին հատկացվել է 485,0մլն դրամ:

Նշված միջոցներով իրականացվել է.

1. Բազմաբնակարան շենքերի տանիքների վերանորոգում - 5 համայնքներում, 133.474 մլն դրամի, 13 շենք, այդ թվում Վանաձոր համայնքում՝ 50,55 մլն դրամի - 5 շենք, Ստեփանավան համայնքում՝ 10,16 մլն դրամի - 1 շենք, Ալավերդի համայնքում՝ 43,3 մլն դրամի - 3 շենք, Տաշիր համայնքում՝ 24,384 մլն դրամի - 3 շենք, Ձորագետ համայնքում՝ 5,08 մլն դրամի - 1 շենք:
2. Նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններ - 3 մանկապարտեզ, 66,062 մլն դրամի, այդ թվում՝ 1 մանկապարտեզ՝ 43.71 մլն դրամի նոր շենքի կառուցում Լեոնապատ համայնքում: Ալավերդի համայնքի թիվ 6 մանկապարտեզում կառուցվել է ջեռուցման համակարգ՝ 11,176 մլն դրամի: Մեծավան համայնքի մանկապարտեզում կատարվել են սան.հանգույցների վերանորոգում, արտաքին հարդարում և բարեկարգում՝ 11,176 մլն դրամի:
3. Համայնքային կենտրոններ - 7 համայնքներում, 102,344 մլն դրամի, այդ թվում՝ 1 համայնք 42,4 մլն դրամի նոր շենքի կառուցում Լեոնանցք համայնքում: Հիմնանորոգման աշխատանքներ են իրականացվել՝ Բովաձոր, Յաղդան, Արևածագ, Չկալով, Աքորի և Դեբեդ համայնքների համայնքային կենտրոններում:
4. Փողոցների լուսավորություն - 3 համայնք, 19.312 մլն դրամի՝ Գարգառ, Շնող և Մղարթ համայնքներում:
5. Մշակութային օբյեկտներ - 5 համայնք, 55.928 մլն դրամի, այդ թվում՝ Ահնիձոր և Գոգարան համայնքների հանդիսությունների սրահների կառուցում՝ 15,248 մլն դրամի, Օձուն համայնքի արվեստի դպրոցի վերանորոգում՝ 22,9 մլն դրամի, Կարմիր Աղեկ համայնքի ակումբի վերանորոգում՝ 4,572 մլն դրամի, Ծաթեր համայնքի հանդիսությունների սրահի վերանորոգում՝ 13,208 մլն դրամի:
6. Մարզական օբյեկտներ - 1 համայնք, 5.3 մլն դրամի՝ Վանաձոր համայնքի «Հայաստան» մարզապալատի հատակների վերանորոգում:
7. Այլ օբյեկտներ - 1 օբյեկտ, 5.0 մլն դրամի՝ Սպիտակ համայնքում հենապատի վերանորոգում:
8. Սուրվենցիաներ համայնքներին - 13 համայնք, 97.5 մլն դրամի:

6-րդ հրատապ ծրագրի օբյեկտների նախագծա-նախահաշվային աշխատանքներն իրականացրել են 5 նախագծային կազմակերպություններ, շինարարական աշխատանքները՝ 17 շինարարական կազմակերպություն, շինարարական աշխատանքների տեխնիկական հսկողությունը՝ 4 կազմակերպություն: Օբյեկտների նախապատրաստական եւ շինարարական աշխատանքների կատարմանը ներգրավվել է շուրջ 360 աշխատող:

ՀՀ պետական բյուջեով 2015թ. ՀՀ Լոռու մարզպետարանին հատկացվել է 470,84մլն դրամ, որով իրականացվել է՝

1	Վանաձորի գյուղատնտեսական քոլեջի մարզադահլիճի վերակառուցում	75,04
2	Վանաձորի Ներսիսյան թաղամասի թիվ 31 նախադպրոցական ուսումնական հաստատություն ՀՈԱԿ-ի շենքի կապիտալ հիմնանորոգում	60,0
3	Երևանի թատրոնի և կինոյի պետական ինստիտուտի Վանաձորի մասնաճյուղի հիմնանորոգում	25,0

4	ՀՀ գեղագիտական ազգային կենտրոնի Վանաձորի մասնաճյուղի հիմնանորոգում	19,8
5	Վանաձոր քաղաքի Խնձորուտ-Բագում թաղամասի գերեզմանոց տանող ճանապարհի և գերեզմանոցի նախահրապարակի ասֆալտապատում	61,0
6	Լոռու մարզի Կաթնաշուր-Շիրականուտ 4կմ երկարությամբ ճանապարհի ասֆալտապատում	150,0
7	Սպիտակ քաղաքի Տեր-Սիմոնյան փողոցի ասֆալտապատում	80,0

ՀՀ պետական բյուջեով 2015թ. ՀՀ Լոռու մարզպետարանին հատկացված 470,84մլն դրամ շինարարական աշխատանքների գնման գործընթացը իրականացնելու արդյունքում խնայվել է 54.8 մլն դրամ:

2015թ. տարեվերջին Վանաձոր համայնքին 10.0մլն դրամ սուբվենցիա է հատկացվել Խնձորուտ-Բագում ճանապարհի ավարտման համար:

Հաշվի առնելով, որ մարզի հանրակրթական դպրոցներում առաջ են եկել ֆինանսական միջոցների խնայողություններ, Լոռու մարզպետի հանձնարարությամբ առաջարկվել է նշված գումարները նպատակային օգտագործելու համար առաջնահերթության կարգով դպրոցներում իրականացնել ներքինիշյալ շինարարական աշխատանքները՝

- շենքերի տանիքների վերանորոգում
- սանհանգույցների վերանորոգում
- պատուհանների փոխում՝ ջերմության կորուստը նվազեցնելու համար

Խնայված միջոցներով իրականացվող ծրագրերի նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի կազմման, շինարարական աշխատանքների մրցույթների իրականացման և վերահսկողության հարցերում մարզպետի հանձնարարականի համաձայն քաղաքաշինության վարչության կողմից աջակցություն է ցուցաբերվել դպրոցներին:

Դպրոցների ֆինանսական միջոցների խնայողության հաշվին՝ ինչը կազմել է շուրջ 99,6մլն դրամ, կատարվել են առաջնահերթ վերանորոգման աշխատանքներ խնայված ֆինանսական միջոցների սահմաններում՝ Վանաձորի թիվ 3, 4, 16, 20, 25, 30, Ստեփանավանի թիվ 2, 3, Ալավերդու թիվ 2, 12, Տաշիրի թիվ 1, 2, Աբրու, Ջրաշենի, Դսեղի դպրոցներում:

2015թ. նոյեմբերի 12-14-ը ուժեղ քամիներից տուժած Լոռու մարզի համայնքների կրած վնասների հետևանքները վերացնելու նպատակով ՀՀ կառավարության 19.11.2015 թիվ 1361-Ն որոշումով Լոռու մարզպետարանին հատկացվել է 240.0մլն. դրամ, որից

- Շենքերի և շինությունների կապիտալ վերանորոգում՝ 74.7 մլն դրամ
- Կապիտալ սուբվենցիաներ համայնքներին՝ 58.5 մլն դրամ
- Այլ նպաստներ բյուջեից՝ 102.7 մլն դրամ
- Նախագծահետազոտական ծախսեր՝ 4.0 մլն դրամ

2015թ. ընթացքում մարզի համայնքներից համաձայնեցման նպատակով ՀՀ Լոռու մարզպետարան են ներկայացվել հողհատկացման, տարածքների գործառնական նշանակության փոփոխման, ՋՀԱ-ների ու նախագծերի համաձայնեցման 27 առաջարկ, այդ թվում՝ Վանաձորից՝ 22, Տաշիրից՝ 4 և Ստեփանավանից՝ 1, որոնցից 1 առաջարկություն Լոռու մարզպետարանի կողմից վերադարձվել է լրանշակման, 4-ը համաձայնեցվել է, 22 առաջարկություն ներկայացվել է ՀՀ քաղաքաշինության նախարարություն՝ համապատասխան եզրակացություն ստանալու համար:

Քաղաքաշինության բնագավառի գործունեության վարչական հսկողություն է իրականացվել մարզի 26 համայնքներում և կազմվել համապատասխան արձանագրություններ:

Քաղաքաշինության վարչություն են մուտքագրվել բնակիչներից ստացված քաղաքաշինական բնագավառին առնչվող դիմում բողոքներ, որոնք ուսումնասիրվել են տեղում, վիճաբանող կողմերին բացատրվել են իրենց իրավունքներն ու պարտականությունները, իսկ անհրաժեշտության դեպքում՝ համայնքների ղեկավարներին առաջարկվել է կարգավորել վիճահարույց հարցերը:

2015թ. 6-րդ հրատապ ծրագրի իրականացման ժամանակ շինարարական աշխատանքների վերահսկողության կատարման մեջ տեղի են ունեցել լուրջ փոփոխություններ: Լոռու մարզպետի հետ քննարկելով նախորդ 5 փուլերի ժամանակ ի հայտ եկած թերությունները, որոշվել էր բացի կապալառու, տեխնիկական և հեղինակային հսկողություն իրականացնող կազմակերպություններից, քաղաքաշինության վարչության աշխատակիցների կողմից ևս կատարել նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի կազմման, շինարարական աշխատանքների իրականացման վերահսկողություն: 6-րդ հրատապ ծրագրի օբյեկտների վերահսկողությունն իրականացվել է վարչության յուրաքանչյուր աշխատակցին ամրակցված օբյեկտների նախապես կազմված ցանկի և գրաֆիկի համաձայն: Նշված միջոցառումների իրականացման շնորհիվ արձանագրվել է շինարարական աշխատանքների կատարման որակի բարձրացում:

ՀՀ կառավարության 2015թ. մարտի 19-ի N596-ն՝ կառուցապատման նպատակով թույլտվությունների և այլ փաստաթղթերի տրամադրման կարգը հաստատելու և ՀՀ կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին որոշմամբ պարզեցվել և հեշտացվել են կառուցապատման ընթացակարգերը, հստակեցվել են շին. թույլտվություն չպահանջող գործընթացների շրջանակները:

ՀՀ կառավարության N596-ն որոշումը ուղարկվել է համայնքներին՝ ի ղեկավարում:

ՀՀ կառավարության 2011թ. փետրվարի 10-ի N168-ն որոշման համաձայն 2015թ. ՀՀ տարծքում բյուջետային միջոցներով իրականացվող շինարարական աշխատանքների նախագծերի ձեռքբերման և մրցույթների անցկացման լիազոր մարմին է սահմանվել ՀՀ քաղաքաշինության նախարարությունը, որը մրցույթների միջոցով ընտրում է կապալառու կազմակերպություններին, կնքում նախագծման պայմանագրեր և պատրաստի նախագծեր տրամադրում մարզերին՝ շինարարություն իրականացնելու համար:

Քաղաքաշինության վարչության կողմից արձանագրված թերությունները և վերացման ուղիները

Համայնքներում իրականացված վարչական ստուգումների ժամանակ արձանագրվել են թերություններ, որոնք բնորոշ են համայնքների մեծամասնության համար, մասնավորապես մարզի 102 գյուղական և 1 քաղաքային համայնքներ չունեն գլխավոր հատակագծեր, համայնքներում չի վարվում քաղաքաշինական կադաստր, համայնքները չունեն քաղաքաշինական կանոնադրություն, շինարարության թույլտվությունները սահմանված ժամկետներում չեն ներկայացվում իրավասու մարմիններին:

Նախագծային կազմակերպությունների հետ խորհրդակցությունների ժամանակ քննարկվել են թերությունների առաջացման պատճառները և հանձնարարվել հատուկ ուշադրություն դարձնել բաց թողնվող նախագծերի որակին:

Հանձնարարվել է վարչական ստուգումներ անցկացնել ընթացիկ տարում ստուգումների ցանկում ընդգրկված բոլոր համայնքներում:

Մարզպետարանի կողմից պետական գնումներն ավելի արդյունավետ կազմակերպելու համար նպատակահարմար է ստեղծել մասնագիտացված խումբ:

2016թ.շինարարական ծրագրերի հիմնական ուղղություններն են լինելու՝

Քաղաքային համայնքներում՝

Բազմաբնակարան շենքերի տանիքների վերանորոգում

Բազմաբնակարան շենքերի բակերի բարեկարգում

Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների շենքերի վերանորոգում

Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների շենքերի վերանորոգում

Մշակութային օբյեկտների շենքերի վերանորոգում

Համայնքների ճանապարհների հիմնանորոգում

Առողջապահական օբյեկտների վերանորոգում

Գյուղական համայնքներում՝

Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների շենքերի վերանորոգում

Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների շենքերի կառուցում և վերանորոգում

Մշակութային օբյեկտների շենքերի կառուցում և վերանորոգում

Համայնքների խմելու ջրագծերի կառուցում

Համայնքային կենտրոնների կառուցում և վերանորոգում

Համայնքների փողոցների լուսավորության համակարգերի կառուցում

Համայնքների ճանապարհների հիմնանորոգում

Առողջապահական օբյեկտների կառուցում և վերանորոգում

ՏՐԱՆՍՊՈՐՏ

Մարզում գործում են 67 ներմարզային և 28 ներքաղաքային կանոնավոր ուղևորափոխադրումների երթուղիներ: Այդ երթուղիների սպասարկումն իրականացնում են 15 ավտոտրանսպորտային ձեռնարկություններ, որոնք շահագործում են 125 տրանսպորտային միջոցներ (ավտոբուսներ՝ 76, միկրոավտոբուսներ՝ 49):

Մարզում գործում է «Հարավկովկասյան երկաթուղու» Գյումրի-Այրում հատվածը՝ 13 կայարաններով:

Ներքաղաքային կանոնավոր փոխադրումներ իրականացվում են Վանաձոր, Ալավերդի և Սպիտակ քաղաքներում:

ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆ

Համաձայն ՀՀ կառավարության 2014թ. փետրվարի 13-ի N265-Ն որոշման, Լոռու մարզում ավտոմոբիլային ճանապարհների ցանցը կազմում է 891.1կմ, այդ թվում ըստ նշանակության՝

• միջպետական	218.9 կմ
• հանրապետական	264.3 կմ
• մարզային (տեղական)	407.9 կմ

Մարզում կան

• կամուրջներ և կամրջային անցումներ	175 հատ
• ավտոմոբիլային թունելներ	5 հատ

2015թ. մարզում ճանապարհաշինության բնագավառում կատարվել է **5900.2** մլն դրամի աշխատանք , ինչը հանդիսանում է աննախադեպ ցուցանիշ նախորդ տարիների համեմատ: 2015թ-ին մարզում ճանապարհաշինության ոլորտում իրականացվող աշխատանքների ուղղությամբ ներդրումները 2014թ-ի համեմատությամբ աճել է 4.4 անգամ, ինչի արդյունքում բարելավվել է համայնքների միջև հաղորդակցության մակարդակը, նվազել է տրանսպորտային միջոցների վառելիքի ծախսը, կրճատվել է հաղորդակցության ժամանակը: Վերակառուցած Ագարակ-Օձուն-Մ-6 39.6 կմ ճանապարհահատվածն ունի առավել կարևոր նշանակություն, քանի որ այն հանդիսանում է այլընտրանքային ճանապարհ Մ-6 միջպետական նշանակության ավտոմոբիլային ճանապարհի համար:

ՀՀ Լոռու մարզում պետական բյուջեից և այլ միջոցներից ճանապարհաշինության գծով 2015թ. հասկացումները և իրականացված աշխատանքները

Հ/Հ	Օբյեկտի և ծրագրի անվանումը	2015թ. Ծրագիր (մլն դրամ)	Կատարվել է առ 31.12.15թ. (մլն դրամ)	Ծանոթու- թյուն /պետ. բյուջեի համաֆինան- սավորումով/
	Ընդամենը մարզում՝	5900.2	5900.2	
	ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵ	904.2	904.2	
I	ՀՀ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ԵՎ ԿԱՊԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ	400.0	400.0	
1	Մ-3 Մարգարա-Վանաձոր-Տաշիր- Վրաստանի սահման միջպետական նշանակության ճանապարհահատվածի հիմնանորոգում 2,9կմ երկարությամբ:	400.0	400.0	
II	ՀՀ ԼՈՌՈՒ ՄԱՐԶՊԵՏԱՐԱՆ	341.7	341.7	
1	Մարգային ա/ճանապարհների պահպանում և շահագործում	71.4	71.4	
2	Տ-5-32-Կաթնաջուր 4կմ ավտոճանապարհի 1.6կմ ճանապարհահատվածի հիմնանորոգում	149.2	149.2	
3	Սպիտակ քաղաքի Տեր-Սիմոնյան փողոցի հիմնանորոգում	65.5	65.5	
4	Վանաձոր քաղաքային համայնքի Խնձորուտ թաղամասի գերեզմանատան ճանապարհի հիմնանորոգում	55.6	55.6	
III	ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ	162.5	162.5	
1	Համայնքային նշանակության ա/ճանապարհների ասֆալտապատում և կամորջների նորոգում	162.5	162.5	
IV	ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊ., ԴՈՆՈՐՆԵՐ	4996.0	4996.0	

1	«ՄԱՐԳԱՀՈՎԻՏ» բարեգործական հիմնադրամի աջակցությամբ՝ Մարգահովիտ համայնքի ճանապարհների նորոգում և ասֆալտապատում (համայնքային բյուջեից համաֆինանսավորվել է մոտ 10%-ը)	96.0	96.0	10.0
2	ՀԲ ֆինանսավորմամբ՝ Ագարակ-Օձուն-Մ-6 ճանապարհի հատվածի 39,6կմ վերակառուցման աշխատանքներ (պետ. բյուջեից ֆինանսավորվել է ծրագրի մոտ 20%-ը)	3500.0	3500.0	700.0
3	ՄԱԿ-ի զարգացման գրասենյակի ֆինանսավորմամբ՝ Տաշիր-Գոգավան 6,8կմ հատվածի հիմնանորոգում	1400.0	1400.0	

Զմռան ամիսներին ձյան մաքրման աշխատանքների իրականացման ժամանակ երթևեկության խցանումների և ձյան առատության պատճառով արձանագրվել են ուշացումներ տեխնիկայի մաքրման տեղամաս մոտեցման հետ կապված: Ճանապարհների ընթացիկ սպասարկման հետ կապված թերություններին տրվել են համապատասխան լուծումներ: Ճանապարհաշինության ոլորտում թերությունները հիմնականում կապված են եղել նախագծային աշխատանքներում բացթողումների և ճանապարհաշինական աշխատանքների ընթացքում ի հայտ եկած խնդիրների հետ: Ի հայտ եկած խնդիրների վերաբերյալ մարզպետարանի քաղաքաշինության վարչության կողմից կատարվել են ուսումնասիրություններ և տրվել են համապատասխան լուծումներ:

Լոռու մարզում դեռևս առկա են չլուծված ճանապարհաշինական խնդիրներ, որոնք ենթակա են հրապրապ լուծման.

- Հ-34 (Մ3 - Ստեփանավան - Պրիվոլնոյե- Վրաստանի սահման) հանրապետական ավտոմոբիլային ճանապարհի՝ Սվերդլով -Վրաստանի սահման հատվածը - 18կմ
- Տ-5-26 (Հաղպատի պատմական հուշարձան-Ծաղկաշատ) - 9կմ
- Վանաձոր քաղաքի Թումանյան հրապարակը Հալաբյան փողոցին կապող էստակադա - 54գծմ
- Հ-31 (Մ1-Վարդաղբյուր-Տաշիր-Մ3) հանրապետական նշանակության ավտոմոբիլային ճանապարհի Տաշիր-Բլագոդարնոյե հատվածը – 10կմ

- Մ-6 (Վանաձոր-Ալավերդի-Վրաստանի սահման) մայրուղին – 79.6կմ՝ ներառյալ 32-րդ կմ-ում 265զծմ երկարության թունելի հիմնանորոգման և գաբարիտային վերակառուցման հետ կապված խնդիրները
- S-5-33 (S-5-32-Կաթնաջուր) – 2.2կմ
- S-5-24 (Ստեփանավան-Կաթնաղբյուր) մարզային նշանակության ավտոմոբիլային ճանապարհի Արմանիս-Կաթնաղբյուր հատվածը – 10կմ
- S-5-40 (Անտառամուտ-Վահագնի - Մ6) մարզային նշանակության ավտոմոբիլային ճանապարհի Անտառամուտ-Վահագնի հատվածը - 5կմ
- S-5-72 (Հ-59-Արծնի) - 4.4կմ
- S-5-64 (Ալավերդի-Կաճաճկուտ) – 11.4կմ
- S-5-7 (Շիրակամուտ -Լեռնավան) մարզային նշանակության ավտոմոբիլային ճանապարհի S-5-3-Լեռնավան հատվածը – 7կմ
- Հ-70 (Մ6-Մարց-Աթան) – 29.1կմ
- S-5-32 (Մ-7- Մեծ-Պարնի-Ծաղկաբեր) – 7կմ
- Հ-60 (Մ-3-Մեծավան-Ձյունաշող) հանրապետական նշանակության ավտոմոբիլային ճանապարհի Մեծավան-Ձյունաշող հատվածը – 3կմ
- S-5-19 (Տաշիր-Դաշտադեմ) – 8.1 կմ

ԲՆԱԿԱՐԱՆԱՅԻՆ ԵՎ ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՆԵՐԻ

ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

Բնակչության կենսապահովման կարևոր բնագավառ է հանդիսանում բնակարանային և ենթակառուցվածքների գործունեության ոլորտը, որը համակարգում է մարզի բազմաբնակարան շենքերի կառավարումը և կոմունալ գործունեությունը, ապահովում կապը բնակչության, տեղական ինքնակառավարման մարմինների և մարզպետարանի միջև, ինչպես նաև մասնակցում է պետական բնակարանային ֆոնդի բնակարանների անհատույց մասնավորեցման գործընթացին, ինչի առնչությամբ ներկայացվում են մարզպետի որոշման նախագծեր (այս տարի՝ 2 հատ):

ՀՀ Լոռու մարզում առկա է 1566 բազմաբնակարան շենք 37140 բնակարանով, որոնց կառավարումն իրականացվում է համատիրությունների և թաղամասային հիմնարկների միջոցով: Ներկա դրությամբ շարունակվում է թաղամասային հիմնարկների լուծարման և համատիրությունների ձեւավորման գործընթացը:

Անկախ սպասարկման վարձավճարների հավաքագրման համեմատական ցուցանիշից, Լոռու մարզի քաղաքային համայնքների համատիրությունների աշխատանքից ստացվում են տարբեր բողոքներ, որոնք հիմնականում կազմակերպչական բնույթի են՝ աղբահանության,

սանիտարական մաքրման, բազմաբնակարան շենքերում ջրամատակարարման և կոյուղու համակարգերում, ինչպես նաև համասեփականության այլ տեսակներին / տանիք, նկուղ, աստիճանավանդակ, շքամուտքի պատուհան, դուռ/ առնչվող առկա խնդիրների ոչ ժամանակին լուծման վերաբերյալ: Այդ կապակցությամբ մեր վարչության կողմից քաղաքապետարանների համատիրությունների և բնակարանային տնտեսության բաժինների հետ համատեղ աշխատանքներ են տարվել առաջացած խնդիրները վերացնելու ուղղությամբ, ինչպես նաև վարչություն են հրավիրվել համատիրությունների ղեկավարներ՝ նշված խնդիրները կարգավորելու համար:

Մեր կողմից արձանագրվել են թերություններ, դրանք են՝

- Տաշիր, Ստեփանավան, Ախթալա, Շամլուղ քաղաքներում բազմաբնակարան շենքերի պարտադիր նորմերի պահպանման համար սպասարկման վարձավճարներ չեն գանձվել, ինչով խախտվել է բազմաբնակարան շենքի կառավարման մասին ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդված 2-րդ կետի պահանջները:

Հարցը քննարկվել է քաղաքապետարանների համապատասխան կառույցների հետ և առաջարկվել 2016 թվականին ապահովել նշված օրենքի պահանջները:

Բազմաբնակարան շենքերի կառավարման ոլորտում առկա խնդիրների կարգավորումը կրում է շարունակական բնույթ: Բնակիչներից ստացված բողոքները քննարկվել են համայնքների և համատիրությունների ղեկավարներից ստացված տեղեկատվությունների, իսկ երբեմն նաև մարզպետարանի համապատասխան մասնագետների ուսումնասիրության արդյունքում տրված եզրակացությունների հիման վրա եւ հնարավորության դեպքում տրվել են լուծումներ:

- Վանաձորի քաղաքապետարանի հետ համատեղ կատարվել է բազմաբնակարան շենքերի կառավարման մարմինների կողմից իրականացված աշխատանքների ուսումնասիրություն, քննարկվել են առկա խնդիրների լուծմանն առնչվող առաջարկությունները:
- Շարունակվում է Վանաձոր համայնքի մնացած բազմաբնակարան բնակելի շենքերի տեխնիկական վիճակի վերաբերյալ տվյալների /տեխնիկական անձնագրերի/ հավաքագրումը:

Աղբահանություն

Մարզում համակարգված աղբահանություն իրականացվում է հիմնականում քաղաքային համայնքներում: Գյուղական համայնքներում հատուկ աղբամաններ չեն նախատեսվում, աղբահանությունը կատարվում է լոկալ ձեռով, հաճախ չեն ապահովվում բնակչության սանիտարա-համաճարակային անվտանգության ապահովման նորմերը: Քաղաքային համայնքների որոշ թաղամասերում երբեմն աղբի տեղափոխումը կատարվում է անթույլատրելի ուշացումներով, ինչն առաջացնում է բնակչության դժգոհությունը: Այս հարցի կապակցությամբ մեր վարչության կողմից կատարվում է ամենօրյա վերահսկողություն՝ նշված թաղամասերում աղբի տեղափոխումը ժամանակին կազմակերպելու համար:

Աղբահանության բնագավառի հիմնախնդիր է հանդիսանում նաև համայնքներում պահանջվող նորմերին համապատասխան աղբավայրերի, ինչպես նաև աղբավայրերից կեղտաջրերի ֆիլտրացման համակարգերի բացակայությունը (բացառությամբ Ալավերդի քաղաքի):

Մշակվում է «Կոշտ կենցաղային աղբի համակողմանի կառավարման հայեցակարգ», որն իրականացվում է Հայ-Գերմանական ֆինանսական համագործակցության շրջանակներում, որպես Գերմանական զարգացման բանկի (KFW-ի) աջակցություն՝ ուղղված կոշտ կենցաղային թափոնների համակողմանի կառավարման համակարգի (ԿԿԹՀԿ) ստեղծմանը:

Խորհրդատուների հետ համագործակցելով մասնակցել ենք Վանաձոր, Սպիտակ, Դիլիջան քաղաքների և հարակից համայնքների համար նախատեսվող՝ Քարաձորի աղբավայրի ընտրության գործընթացին:

Ջրամատակարարում

Լոռու մարզում հատկապես վատ է ջրամատակարարման եւ ջրահեռացման համակարգերի խողովակաշարերի եւ ինժեներական կառույցների վիճակը, որոնք կառուցվել են 30-40 տարի առաջ: Ամբողջ ցանցի հուսալիության աստիճանը դարձել է անթույլատրելի՝ ջրի կորուստն անցնում է 55 %-ից, իսկ կոյուղու համակարգում հաճախակի են դարձել խցանումները, որի հետեւանքով բնակավայրերի սանիտարա-հիգիենիկ վիճակը պարբերաբար դառնում է վտանգավոր: Լոռու մարզի խմելու ջրի մատակարարման համակարգերում ինժեներական կառույցների մոտ 55%-ը ենթակա է կապիտալ վերանորոգման, հատկապես անբավարար է մաքրման համակարգերի, համայնքային ներքին ցանցերի եւ սանիտարական գոտիների տեխնիկական վիճակը, որոնք էլ խմելու ջրին ներկայացվող պահանջների նկատմամբ գրանցվող շեղումների հիմնական պատճառն են հանդիսանում:

Մարզի խմելու ջրի մատակարարման համակարգի հիմնական տվյալներն են.

• ջրային ցանցի երկարությունը՝	3408.25 կմ
• ջրի ծախսը	1250 լ/վրկ
• ջրամաքրման կայան	1
• պոմպակայաններ	3
• քլորատներ	15

«Լոռի-ջրմուղկոյուղի» ՓԲ ընկերության սպասարկման տարածքում KFW բանկի ֆինանսավորմամբ իրականացվում են մարզի բնակավայրերի ջրամատակարարման եւ ջրահեռացման համակարգերի վերականգնման, վերակառուցման, գոտիավորման, խմելու ջրի արդյունավետ բաշխման եւ հաշվառման խնդիրների, ինչպես նաեւ կառավարման արդյունավետ մեխանիզմների ներդրման աշխատանքներ: Կատարվող աշխատանքների ընթացքում տարբեր թաղամասերում երբեմն դադարեցվում է ջրամատակարարումը, իհարկե, բնակչության շրջանում առաջանում են դժգոհություններ, սակայն «Լոռի-ջրմուղկոյուղի» ՓԲ ընկերության հետ լավ համագործակցության արդյունքում խնդիրներն արագ կարգավորվում են:

**ՀՀ ԼՈՌՈՒ ՄԱՐԶՈՒՄ 2015 ԹՎԱԿԱՆԻՆ ՋՐԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ԵՎ ՋՐԱՀԵՌԱՑՄԱՆ
ՈԼՈՐՏՆԵՐՈՒՄ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ**

Ջրամատակարարում

Հ/Հ	Համայնքի անվանումը	Աշխատանքների անվանումը եւ ծավալը	Ֆինանսավորման աղբյուրը	Գինը /մլն դրամ/	Նկարագիրը կատարման ընթացքի վերաբերյալ
«ԼՈՌՈՒ-ՋՐՄՈՒՂԿՈՅՈՒՂԻ» ՓԲԸ-Ի ՍՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ՏԱՐԱԾՔ					
1	Վանաձոր	Խմելու ջրի մատակարարման ջրագծերի և կոյուղագծերի կառուցում:	KFW Գերմանական վարկային ծրագիր	272,322	Աշխատանքներն ավարտված են
	Ընդամենը			272,322	
«ՀԱՅՋՐՄՈՒՂԿՈՅՈՒՂԻ» ՓԲԸ ՍՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ՏԱՐԱԾՔ					
Հ/Հ	Համայնքի անվանումը	Աշխատանքների անվանումը եւ ծավալը	Ֆինանսավորման աղբյուրը	Գինը /մլն դրամ/	Նկարագիրը կատարման ընթացքի վերաբերյալ
1	2	3	4	5	6
1	ք.Ստեփանավան	Ջրամատակարարման համակարգի բարելավում	Այիվան գարգացման բանկ Վերակառուցման եւ զարգացման եվրոպական բանկ/Եվրոպական ներդրումային բանկ/Եվրոպական միություն	182,0	Աշխատանքներն ավարտված են
2	ք. Ալավերդի	Ջրամատակարարման համակարգի բարելավում		257,0	Աշխատանքներն ավարտված են
3	Հովդարայի համակարգ	Ջրամատակարարման համակարգի բարելավում		28,0	Աշխատանքներն ավարտված են
4	գ.Մեծ Պարնի	Ջրամատակարարման համակարգի բարելավում		11,0	Աշխատանքներն ավարտված են
5	գ.Մեծավան	Ջրամատակարարման համակարգի բարելավում		25,0	Աշխատանքներն ավարտված են
6	գ.Սարչապետ	Ջրամատակարարման համակարգի բարելավում		35,0	Աշխատանքներն ավարտված են
7	գ.Արևածագ	Ջրամատակարարման համակարգի բարելավում		6,0	Աշխատանքներն ավարտված են

8	գ.Օձուն	Ջրամատակարարման համակարգի բարելավում		9,0	Աշխատանքներն ավարտված են
9	գ.Թեղուտ	Ջրամատակարարման համակարգի բարելավում		32,0	Աշխատանքներն ավարտված են
10	գ.Շնող	Ջրամատակարարման համակարգի բարելավում		60,0	Աշխատանքներն ավարտված են
11	ք.Ախթալա	Ջրամատակարարման համակարգի բարելավում		38,2	Աշխատանքներն ավարտված են
12	ք.Սպիտակ	Ջրամատակարարման համակարգի բարելավում		94,1	Աշխատանքներն ավարտված են
13	գ.Ջրաշեն	Ջրամատակարարման համակարգի բարելավում		21,2	Աշխատանքներն ավարտված են
14	ք.Տաշիր	Ջրամատակարարման համակարգի բարելավում		350,3	Աշխատանքներն ավարտված են
15	ք.Ալավերդի	Ջրամատակարարման համակարգի բարելավում	«Հայջրմուղկոյուղ ի» ՓԲԸ- սեփական միջոցներ	1.7	Աշխատանքներն ավարտված են
16	գ.Ջրաշեն	Ջրամատակարարման համակարգի բարելավում		4.7	Աշխատանքներն ավարտված են
	Ընդամենը			1 155,2	

ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ԵՆԹԱԿԱՅՈՒԹՅԱՆ

Հ/Հ	Համայնքի անվանումը	Աշխատանքների անվանումը եւ ծավալը	Ֆինանսավորման աղբյուրը	Գինը /մլն դրամ/	Նկարագիրը կատարման ընթացքի վեր.
1	Չկալով	Ջրագծի կառուցում	«ՎԻՎԱ»-սել Դ-Տելեկոմ» ՓԲԸ	23,0	Աշխատանքներն ավարտված են
			Պետ.բյուջե	3,0	
			«Նոյարք» հիմնադրամ	13,3	
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ			39.3	

	Մարզում «ԳՏԶ ԾԻԳ» ՊԸ-ի ֆինանսավորմամբ (ԻՖԱԴ) 2015 իրականացված աշխատանքներ		
	Աշխատանքի անվանումը	Շին.աշխ. /հազար դրամ/	Նկարագիրը կատարման ընթացքի վերաբերյալ
1	Կաթնաջրի ներքին ջրամատակարարման համակարգի վերակառուցում	354907,7	Աշխատանքներն ավարտական փուլում են
2	Դսեղի ջրամատակարարման համակարգի 26կմ-ի 13.5կմ-ի և 2 ՕԿԶ-ի վերակառուցում	400000,0	Աշխատանքներն ավարտական փուլում են
3	Դսեղի ոռոգման ջրամատակարարման համակարգի 500մ-ի վերակառուցում	90000,0	Աշխատանքներն ավարտական փուլում են
4	Մեծ Այրումի 1204 բնակչության 310 արոնենտների ջրամատակարարման համակարգի վերակառուցում	210000,0	Աշխատանքներն ավարտական փուլում են
5	Ճոճկանի 2125 բնակչության 497 արոնենտների ջրամատակարարման համակարգի վերակառուցում	250000,0	Աշխատանքներն ավարտական փուլում են
	Ընդամենը	1304907,7	

ԳԱԶԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒՄ

Լոռու ԳԳՄ սպասարկման տարածքում մինչև երկաշարժն ունեցել ենք 42220 բաժանորդ, որից Վանաձոր քաղաքում՝ 20708:

Առ 01.01.2016թ. դրությամբ Լոռու ԳԳ մասնաճյուղի սպասարկման տարածքի գազամատակարարումը վերականգնված և գազիֆիկացված բնակավայրերում առկա են թվով 64118 բաժանորդներ (29777 բազմաբնակարան շենքերի բնակարաններ և 34341 անհատական տներ), որից թվով 30402 Վանաձոր քաղաքում: 2015թ. 12 ամիսների ընթացքում բաժանորդների թվաքանակը մարզում աճել է 501-ով, որից 269 բնակարաններ և 232 առանձնատներ:

Հաշվետու ժամանահատվածում ոչ պետական միջոցներով մարզում իրականացվել են գազամատակարարման աշխատանքներ 462.3 մլն դրամ ընդհանուր արժեքով՝

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲ ընկերության ծրագրով իրականացվել են.

ա. Նշված ծրագրով մասնաճյուղի սպասարկման տարածքի Վանաձոր, Սպիտակ, Ստեփանավան, Տաշիր, Գուգարք, Օձուն, Կուրթան, Վարդաբլուր, Հորարձի, Գար-Գառ, Դսեղ համայնքներում իրականացվել են բարձր, միջին և ցածր ճնշման գազատարերի վերատեղադրման աշխատանքներ՝ 397.0 մլն դրամ գումարով:

Բնակիչ-բաժանորդների ներտնային գազահամակարգերում թվով 474 անվտանգության սարքերի տեղադրում՝ **12.4** մլն դրամ:

Թվով 14 ՌԳ մակնիշի գազահաշվիչների 'Kypc-01' մակնիշի անդրաձայնային գազահաշվիչներով փոխարինում՝ **18.5** մլն դրամ: Թվով

2 G-250 տուրբինային գազահաշվիչների տեղադրում՝ **2.3** մլն դրամ:

Լոռու ԳԳ մասնաճյուղի 2015թ. «Շենք-շինությունների հիմնանորոգում» ծրագրով իրականացվել են.

ա. Թվով 7 գազակարգավորիչ կետերի շինությունների վերանորոգում՝ **4.5** մլն դրամ:

բ. Թվով 11 ՊԳԿԿ-ներում ջեռուցման վառարանների տեղադրում՝ **0.5** մլն դրամ:

Բաժանորդների ֆինանսավորմամբ.

Բաժանորդների **21.4** մլն դրամ ֆինանսավորմամբ գազաֆիկացվել են թվով 501 բնակարաններ եւ առանձնատներ:

Բաժանորդների **5.7** մլն դրամ ֆինանսավորմամբ գազաֆիկացվել են թվով 33 հիմնարկ-ձեռնարկություններ:

Էներգամատակարարում

ՀՀ Լոռու մարզում էլեկտրաէներգիայի մատակարարումն իրականացնում է «ՀԷՑ» ՓԲԸ «Դեբեդ» մասնաճյուղը, որի սպասարկման տարածքի բնակավայրերում առ 01.01.2016թ. դրությամբ առկա է շուրջ 95 251 բաժանորդ:

2015թ.-ի ընթացքում «ՀԷՑ» ՓԲ ընկերության կողմից մարզում իրացվել է **362,5**մլն կՎտ/ժամ էլեկտրաէներգիա, որից **118,4** մլն կՎտ/ժամ -ը բնակչությանը:

Հաշվետու ժամանահատվածում ոչ պետական միջոցներով մարզում իրականացվել են էլեկտրամատակարարման աշխատանքներ՝ «ՀԷՑ» ՓԲ ընկերության կողմից կատարվել է շուրջ **263,7 մլն** դրամի ներդրում, որից՝

- 173 նոր բաժանորդների միացման աշխատանքների համար – **195.4**մլն դրամ:
 - Թվով 19 տրանսֆորմատորային ենթակայանների տանիքների և հիմնանորոգման աշխատանքների համար – **36.8**մլն դրամ:
 - Օդային և մալուխային գծերի հիմնանորոգման համար – **31.5**մլն դրամ:
- 2015թ.-ի ընթացքում գանձվել է 13 մլդ **983** մլն դրամ:

ԿԱՊ

2015թ.-ի ընթացքում՝

1. Թվայնացվել է գ.Մեծավանի ԱՀԿ-ն 192 համար ունակությամբ և ինտերնետի հնարավորությամբ:
2. Վանաձոր քաղաքի Տարոն-2 թաղամասում մոնտաժվել է թվային ԱՀԿ 1776 համար ունակությամբ և ինտերնետի հնարավորությամբ:
3. Թվայնացվել է ք.Թումանյանի ԱՀԿ-ն 128 համար ունակությամբ և ինտերնետի հնարավորությամբ: